

ORDINASJONSTALE

Prekenteeksten for 15.søndag i treenighetstiden finner vi hos evangelisten Lukas i det 10.kapittel og i versene 38-42.

³⁸ Da de dro videre, kom han til en landsby der en kvinne som het Marta, tok imot ham *i huset sitt. • ³⁹ Hun hadde en søster som het Maria, og Maria satte seg ned ved Herrens føtter og lyttet til hans ord. ⁴⁰ Men Marta var travelt opptatt med alt som skulle stelles i stand. Hun kom bort til dem og sa: «Herre, bryr du deg ikke om at min søster lar meg gjøre alt arbeidet alene? Si til henne at hun skal hjelpe meg.» ⁴¹ Men Herren svarte henne: «Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting. ⁴² Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne.» (Luk 10,38-42)

*

Familiedrama! Har du kjennskap til det? Det har jeg! I hvert fall når jeg tenker noen år tilbake! Å dra opp noen trøtte tenåringer om morgenen, få stablet dem på beina og satt dem ved frokostbordet en mørk, tung, regnvæersmorgen i midten av november, kunne være en alvorlig kamp. Bedre ble det ikke da kampen ble forvandlet til åpen krig med verbale og nonverbale mishagsytringer; før ranslene kom på ryggen og de forduftet ut i hverdagen. «Kyrie eleison»! - tenkte en nok i sitt stille sinn på slike dager. Men det var *før*. *Nå* er det stille. *Helt* stille. *For* stille?

Jesus fikk også innblikk i familiedramaer.

Søskenflokket i Betania, som han etter hvert skulle få mange erfaringer med, gav innblikk i både familieliv, relasjoner, personlighetstyper, prioriteringer og intensjoner.

En ting synes opplagt. Søsknene hadde til felles at de *ønsket å ta godt hånd om Jesus*. Ingenting ble gjort på slump. I denne teksten er Lasarus og andre menn ute av synsfeltet. Kvinnene er i fokus. Teksten har utvilsomt et kvinneperspektiv – som det tales mye om i vår tid. De to søstrene var svært forskjellige. De fremstår – i hvert fall her – som to ytterpunkter: «Gjøremennesket» eller «Handlingsmennesket» Martha og «Væremennesket» eller «Lyttmennesket» Maria.

For å bruke mine daglige referansepunkter og egen erfaring var nok Martha kirkekaffens midtpunkt. Hadde hun levd i dag ville hvetebakst, bløtkake og trøndersk tekake fra Liums bakeri på Støren helt sikkert vært på plass! Det manglet absolutt ingenting! Hun svingte seg elegant mellom bordene og passet på at kjøkkenpersonalet holdt tempoet oppe. Slik forestiller jeg meg henne.

Søsteren Maria ville kanskje i vår tid vært den fødte retreat-deltaker, som rømmer fra hverdagen for å søke stillheten på Lia gård i Østerdalen. Jesus-meditasjon i ulike former ville nok fascinert henne. Stille, avsondret fra sosiale medier og fjernsyn, og intenst Jesus-fokusert.

Forskjellene mellom dem var nok i realiteten minst like stor som mine karikaturer. Og anvendt på vår virkelighet må vi spørre: Hva skjer når forskjellene i familien, fellesskapet, kirken og samfunnet blir uovervinnelig store? Hvem er det som fremheves, roses og elskes? Hvem er det som må finne seg å stå i skyggen? Hvordan prioriterer vi rett i det kirkelige arbeid og i vårt åndelige liv?

Marta er merkbart irritert. Bevisst eller ubevisst forsøker hun seg på en *åndelig devaluering* av søsteren. «**Herre, bryr du deg ikke om at min søster lar meg gjøre alt arbeidet alene? Si til**

henne at hun skal hjelpe meg.» Hennes irritasjon minner meg om min egen mors irritasjon. Min mor hadde ni søsken og fortalte flere ganger med snert i replikken hvor grenseløst irriterende det var at hennes yngre søster alltid gikk på do under oppvasken, og hvor hun like frimodig hver gang kommer tilbake og sier, påtatt forbauset: «Jaså, dere er ferdige dere, ja».

Jesus tar Maria i forsvar. Det **kan** høres ut som dårlig nytt for de av dere som er flittige bidragsyterne til kirkekaffen og som har viet deres liv til frivilligheten. Men her tror jeg vi kan ta feil! Anlegger vi et helbibelsk perspektiv på saken, ser vi at det er plass for både Martha og Maria. Det er plass for både «gjøre-menneskene» /» handlingsmenneskene og «væremenneskene» / «lyttemenneskene». Poenget er vel ikke å refse Martha, men at det bør være en *god balanse mellom ytterpunktene.*

For det synes helt klart at de fleste menigheter ville gått i stå om det ikke fantes Martha-skikkelser. Jeg tror derfor ikke vi har belegg for å demonisere Martha. Hun var nok en kvinne med gode intensjoner. Dessuten må ikke «de late» i blant oss fristes til å skjule seg bak Marias rygg når de utfordres til å ta sine naturgaver og nådegaver i bruk.

Noen har vel oppgjennom historien gledet seg over en kritisk fortolkning av Marthas opptreden:

«Endelig får vi det svart på hvitt at mannssjåvinistene tar feil! Vi får endelige høre at kvinnene slett ikke hører hjemme ved kjøkkenbenken, men at de likeså mye som menn kan søke kunnskap og andre gode ting som livet byr på!» Jeg tror dette er en god innvending, men – som en god kollega sa her om dagen da vi samtale om denne teksten – det må ikke ende opp i det

motsatte ytterpunkt; at de kvinner og menn som faktisk tar praktisk ansvar blir uglesett!

Marthas problem var nok verken hjertelaget eller sinnelaget, men kanskje at hun var så opptatt av å tjene Jesus at hun ikke hadde tid til å høre på hva han sa til henne! Hun trengte hjelp til å finne den rette balansen mellom stillhet og aktivitet, mellom å høre og å gjøre. Jeg håper hun forstod Jesus rett da han sa: «**Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting**».

Teksten forteller meg at vi alle trenger hjelp til å **prioritere**. Prioritere «den gode del». Vi trenger alle – hvem vi er og hvor vi bor - hjelp til å finne balansen i våre liv. Uansett hvem vi er, trenger vi vann fra livets kilder!

Østenstad menighet er en aktiv menighet. Det er mye å glede seg over. Gjennom alle aktivitetene

skapes det møteplasser mellom Gud og mennesker, og mellom mennesker. Det er flott! Midt i alle aktivitetene aner jeg også en bevissthet og en klar tanke. Man vet hva man vil med det som skjer! Nesten hver dag er det bønnevakt i det lille Maria-kapellet her ute. I dette lille rommet, som er oppkalt etter nettopp Maria, ber man for virksomheten, for medarbeiderne, for menigheten og alle de mennesker vi møter. Dette er flott! For uten åndskraft, mening og innhold blir aktivitetene bare aktiviteter! Vi trenger Guds Ånd og Guds kraft i det vi driver på med! Og vi trenger å hjelpe hverandre til å se at de mange puslespillbiter er viktige deler av en større helhet! Den gode del er å være Jesus-fokusert ... også i våre handlinger.

«Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne.» Hva skal vi tenke om dette? På en dag som denne er det lov å være personlig. Jeg for min del er glad for alle

de mennesker som i min oppvekst bidro til å skape gode møteplasser. Møteplasser hvor jeg fikk vennskap, og møteplasser hvor jeg fikk møte Jesus! Jeg møtte mennesker som vasket, ryddet, bakte, planla og rigget. Jeg møtte også mennesker som satt tålmodig ved Jesu føtter, lyttet til Hans Ord og som formidlet det de fikk *der videre til oss*. Jeg møtte mennesker som løftet oss frem *i bønn til Gud*. Alt dette er jeg takknemlig for. Det er mange fine ansikter som dukker opp når jeg tenker tilbake. Så håper jeg det er mange som finner deres plass blant nye generasjoner.

Jeg håper du vil være med å be for meg og mine gode medarbeidere her i Østenstad, enten de er ansatte eller frivillige. Hjelp oss til å reflektere rett over Marthas og Marias eksempel. Jeg tror begge hadde styrker og svakheter som vi kan lære noe av.

Helt til slutt: Det er en ting vi ikke skal glemme! Hos evangelisten Johannes kommer det frem noe som ikke er nevnt i dagens pretekst fra Lukas-evangeliet. Vi leser at «**Jesus var glad i både Marta og hennes søster og Lasarus**». Han var like glad i dem alle. *Begge søstrene* fikk del i mye. På mirakuløst vis fikk de begge se Jesus vekke Lasarus opp fra de døde. Slik er det også med oss: Uten unntak skal *alle som tror på Jesus* få møte Ham i oppstandelsens morgen! Ikke bare *noen...*

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.

Hans Aage Gravaas